

Kultur

Blekinge kan bli bra mycket konstigare

KONST | Artikeln publicerades 17 maj 2018

Det finns färre konstnärer per tusen invånare i Blekinge än i de omgivande kommunerna i Småland och Skåne. De utövande bildkonstnärerna är ofta dåligt betalda och den vanliga uppfattningen att de lever på bidrag är en myt. Men det finns positiva tecken, bland annat de nya nutida konstnärer som slår sig ner och gör avtryck på landsbygden.

Kan man leva på att vara konstnär - och är det ens ett yrke? Ja, exakt så formulerade man sig inte i Massmanska kvarnen i Ronneby, men nog fick man en känsla av att vårt samhälle fortfarande ställer sig skeptiskt till bild- och formkonstnärerna.

Det var bland annat konstnärer och kulturtjänstemän som på onsdagen samlades under rubriken "Yrke Konstnär". Bakom arrangemanget stod Konst i Blekinge, Region Blekinge, Kulturcentrum och Ronneby Konsthall.

Det finns alltså många dystra fakta kring konstens och konstnärernas situation i Blekinge, men seminariedagen inleddes i en positiv ton. Stina Pehrsson, en av grundarna av Art Zone i Kyrkhult berättade om hur hon och Niclas Hallberg har etablerat en helt ny verksamhet för nutida konst på en gård mellan Kyrkhult och Hemsjö i Olofströms kommun.

Foto: Ingemar Lönnbom

Nu öppnas nya möjligheter för den nutida konsten, här representerad av Stina Pehrsson, Art Zone (Kyrkhult) och Simone Ærsøe från Land404 (Gullholma). De är båda delar av en ny trend med avancerad samtida konst som skapas på landsbygden.

Art Zone är dessutom inte den enda verksamheten i sitt slag i länet. I andra änden av Blekinge, nämligen på östkusten, finns Land404 som bland annat företräds av Simone Ærsøe och Christopher Landin. Även den verksamheten utgår från en lantgård som nu har blivit centrum för konstnärlig verksamhet, bland annat en uppmärksam utställning förra sommaren.

I helgen som gick samlade Art Zone och Land404 ytterligare ett antal likasinnade från andra delar av landet, bland annat det uppmärksammade Kultivator, en kombination av ekologisk gård och mötesplats för samtida bildkonst på Öland. Vidare kom folk från Emmaboda, Skåne, Stockholm och Östergötland, alla med liknande projekt.

– Vi som arbetar såhär är på landsbygden året runt, det är viktigt, sade Stina Pehrsson. Det kanske låter töntigt men vi vill verkligen skapa en levande landsbygd.

– När vi träffades i helgen fokuserade vi på hur vi kan hjälpa åt och samtidigt göra samhället bättre. Vårt verktyg är samtidskonst, sade Stina Pehrsson.

Hon pekade också på de stora möjligheter som finns för en ny typ av turism när spännande samtidskonst finns att se på landsbygden. Platser som annars skulle ha svårt att locka turister blir mera attraktiva tack vare konsten.

Foto: Ingemar Lönnbom

Stefan Ahlenius från Konstnärsnämnden presenterade kalla fakta om konstnärernas situation.

Efter denna inspirerande inledning kom så Stefan Ahlenius, utredare och sakkunnig från Konstnärsnämnden. Han presenterade rapporten "Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor".

Den visade bland mycket annat att Blekinge ligger långt ner på skalan när det gäller andelen konstnärer. Per 1 000 blekingar finns bara drygt en konstnär. Det är näst sämst i Sverige. Stockholms län i andra änden på skalan har åtta konstnärer per tusen invånare.

Andelen kvinnor ökar bland konstnärerna. Samtidigt ökar inkomstklyftan mellan män och kvinnor. Konstnärernas inkomster generellt ökar inte alls i samma utsträckning som för övriga i samhället. En annan sak som bekymrar är att andelen utrikes födda bland konstnärer minskar, samtidigt som de ökar i befolkningen som helhet.

Det är också tydligt att den gamla fördomen om att konstnärer tvingas leva på stöd, är just - en fördom. De senaste årens skärpningar av reglerna för exempelvis a-kassa har slagit hårt mot dem som har ojämna inkomster. Många av konstnärerna driver dessutom egna företag samtidigt som de har olika typer av anställning.

Stefan Ahlenius presenterade också ett antal förklaringar till konstnärernas dåliga inkomster. Ett skäl är att deras arbetsmarknad är oreglerad, ett är att bild- och formområdet är kvinnodominerat, att andelen företagare är stor och att konstnärerna genom sina speciella omständigheter har svårt att ta del av det allmänna trygghetssystemen.

Nu stannade det förstås inte vid denna dystra bild. Katarina Jönsson Norling, riksordförande Konstnärernas Riksorganisation (KRO) äntrade scenen med en mängd inspel. Bland annat pekade hon på möjligheten att under ett valår påverka politiken i en för konstnärerna gynnsammare riktning.

– Politiker behöver utbildas, de känner inte till våra villkor, sade Katarina Jönsson Norling.

Hon pekade på vikten av konst och kultur för att samhället och demokratin ska må bra:

– Vi måste få betalt när vi gör ett arbete för samhället.

Bland övriga talare på Massmanska gården märktes Peter Johansson, mannen bakom det röda hus som år 2005 prydde Stakholmen i Karlskrona. Han avslutade dagen med en föreläsning med den hoppfulla rubriken ”Lösningen på alla dina problem?” Därmed var det åter läge för en positiv stämning trots allt, där Peter Johansson gav en mängd matnyttiga tips till de närvarande konstnärerna.

INGEMAR LÖNNBOM
